
Оригинални научни чланак

РАЗВОЈ ЧАСОПИСА “ТЕОРИА И ПРАКТИКА ФИЗИЧЕСКОИ КУЛТУРИ” (1925—2015)

Људмила Љубашева¹ и Сергеј Пронин²

¹ Руски државни универзитет за физичко образовање, спорт, омладину и туризам, Москва, Русија.

² Национални државни универзитет за физичку културу, спорт и здравље назван по П.Ф. Лесгафту, Санкт Петербург, Русија.

УДК 051:796(479)

САЖЕТАК

Руски спорт један је од водећих у свету. На много начина, његов успех одређују достигнућа спортских наука. Часопис "Теорија и Практика Физическои Култури" био је један од водећих фактора у његовом развоју током 90 година. Посебне особине историје Совјетског Савеза и нове Русије, парадокси развоја руског спорта и науке огледају се у развоју овог часописа. Покренут 1925. године као додатак другом издању, часопис "Теорија и Практика Физическои Култури" 90 година представља снажно новинско гласило. Он је национално културно наслеђе и одраз је специфичности руских спортских наука. Циљ овог рада је анализа развоја часописа "Теорија и Практика Физическои Култури" у периоду од 1925. до 2015. Аутори су у анализи користили историјску методу и резултате сцијентометријских мерења.

Кључне речи: Русија, спортови, наука, развој, часопис, временски периоди, фазе, достигнућа, публикације, области, тираж, цитирање, линкови.

Аутор за кореспонденцију
Сергеј Пронин
pro-555@mail.ru

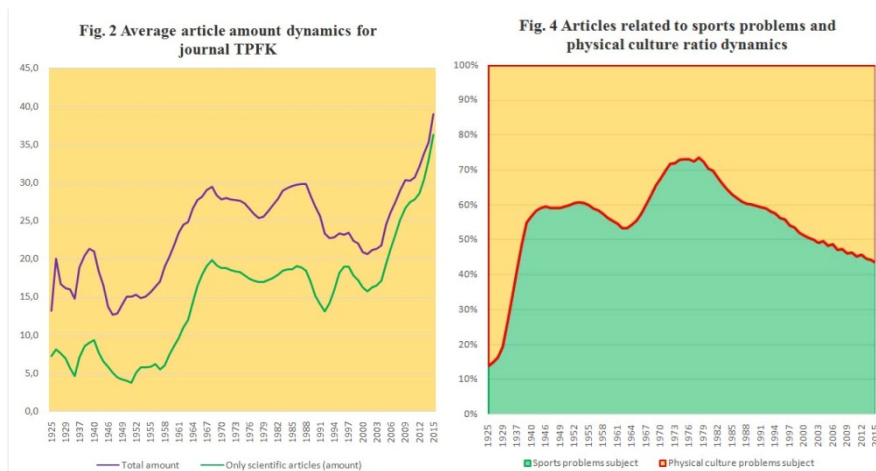
УВОД

Историјат часописа "Теорија и Практика Физическој Култури" (ТПФК) ("Теорија и пракса физичке културе") је дат у организованој форми која се састоји од пет периода и десет фаза. Представљање оваквом хронолошком класификацијом могуће је само услед истовременог дешавања важних момената у развоју руске физичке културе и развоју спортова, као и у развоју науке о спорту заједно са развојем ТПФК-а.

Аутори су применили историјски метод и резултате сцијентометријских мерења.

ПЕРИОД НАСТАНКА И СТВАРАЊА ОРГАНИЗАЦИЈЕ (1925—1941)

Прве две фазе (1925.—1941.) развоја часописа ТПФК се могу поредити по низу публикацијских тема часописа, широком распону тематских области, непрекидно променљивом броју научно оријентисаних чланака и општом неизвесношћу издавања часописа.

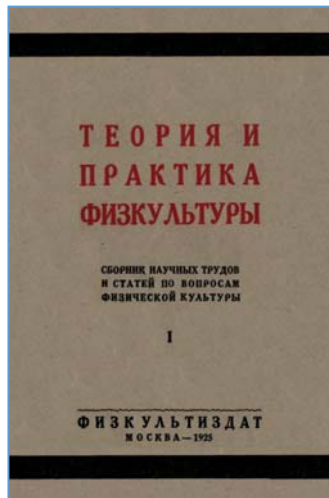
1925 – 1931: Порекло часописа ТПФК

Двадесете године двадесетог века представљале су врло тежак период за Савез Совјетских Социјалистичких Република основаних 1922. Грађански рат је окончан (1917.—1923.). Августа 1920. године Врховни савет за физичку културу СССР-а (ВФК) основан је под покровитељством Управе за општу војну обуку (Vsevobuch). Реорганизована су и издања за физичку културу и спорт. Централно новинско гласило Vsevobuch – популарни научни часопис "Fizicheskaia kul'tura" ("Физичка култура") – расформирано

је 1923. Године 1924. у Москви ВСФК који се сјединио са ВТСИК-ом је почео са издавањем двонедељног илустрованог часописа "Izvestia fizicheskoy kul'tury" ("Новости из физичке културе").

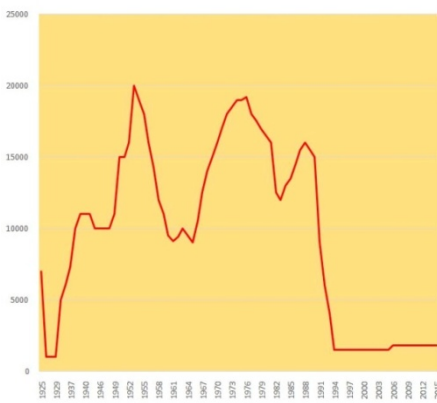
Ово је био разлог за израду додатка уз часопис "Izvestia fizicheskoy kul'tury" под називом "Теорија и Практика Физическој Култури": зборник истраживачких радова и дела на тему физичке културе, прву пут издат 1925. године. Упркос релативно малом тиражу у то време (7,000 — 8,000 примерака), тај зборник је био прави успех (сл. 1).

Стога је, од 1927. године новински лист "Теорија и Практика Физическој Култури": часопис посвећен научном развоју питања која се односе на физичко образовање, физичку културу и медицинско праћење физичког развоја" штампан у Москви. Николаи Александровицх Семасхко, позната личност у то време, био је први главни уредник овог часописа. Револуционар, близак В.И. Лењину, био је и врхунски стручњак на пољу медицине. У то време Н.А. Семасхко вршио је дужност народног комесара за здравство РСФСР-а, али ово управљање часописом није било само формално.

Насловна страна првог издања часописа ТПФК

Fig. 1 Journal TPFK circulation dynamics (it's trade secret from 1994)

Издато је укупно 286 радова у делу "Оригинални чланци" у период од 1925. до 1931., већина њих бавила се биомедицинским темама. Свакако, то је било у великој мери предодређено чињеницом да су и Н.А. Семасхко и М.Ф. Владимирску који га је заменио на месту главног уредника 1930. године (био је народни комесар за здравство РСФСР-а 1930-1934) били стручњаци из области здравства. Међутим, треба напоменути да такво стање ствари није било манифестација њиховог волонтаризма јер су се методологије и технике научног

истраживања на пољу физичког образовања и спортских припрема тек почеле да се појављују. Али, упркос великој већини радова који су се бавили питањима неге здравља у спорту, ова чињеница је позитивно утицала на

домаћу праксу научних истраживања на пољу физичког образовања и спортских вежби. Касније је повезивање резултата педагошких истраживања на пољу физичког образовања са резултатима биомедицинских посматрања постала пракса.

Године 1932., као резултат спајања часописа ТПФК "Физкул'такивист" ("Aktivista of fizičke kulture") основан је социополитички и теоријско-методолошки часопис "Физкул'тура анд сотсиалистицхескоуе строител'ство" ("Физичка култура и социјалистичка изградња"). То је био новински лист Врховног савета за физичку културу СССР-а, РСФСР-а и Народног комесаријата за здравство. Те 1932. године часопис је изашао 12 пута. Назив му је промењен у "Советскауа физкул'тура" ("Совјетска физичка култура"). Само је једном штампан под тим називом.

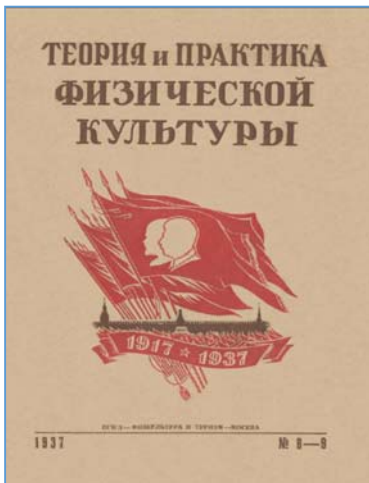
Заправо у периоду од 1932. до 1936. године у СССР-у није било новинског листа који би садржао научне чланке који се баве физичким образовањем и спортским питањима.

1937—1941: Обнова часописа ТПФК

Тридесетих година, покрети за физичку културу и спорт нагло су расли. Отварање ГТО (Спремни за рад и одбрану) спортског комплекса 1931. године допринео је масовном укључивању људи у вежбе. Била је потребна мотивација како би интересовање за учествовањем у физичким активностима постале редовна појава. То су били стандарди и захтеви Јединствене савезне спортске класификације установљене 1935., која је пружила главни потпорни фактор – програм и нормативни оквир домаћем физичком образовању.

Појава систематичности у физичком образовању довела је до отварања низа важних питања, а њена научна оправданост била је међу најважнијим питањима.

Био је неопходан посебан часопис који би подстакао активност у овом правцу, тако је 1937. године донета одлука да часопис ТПФК изда издавачка кућа "Физкул'тура и Туризм". Заправо, то је био почетак новог издања, не обнова претходног. Разлози за ово нису никада објављени. Највероватније је да је у питању била репресија

Насловна страна часописа из 1937

који су трпели многи аутори који су имали везе са претходном верзијом ТПФК часописа.

Од априла 1937. године часопис је излазио као гласило Савезног комитета за питања физичке културе и спорта у тиражу од 11 000 примерака (број тиража је удвостручен 1930.—1931.) (сл. 1).

ТПФК-ом руководио је дивизионални комесар Борис А. Калпус (1895.—1938.). Нажалост, његова каријера била је кратка а његова судбина трагична: 1938. године је ухапшен и стрељан (рехабилитован је 1956.).

Николаи Александрович Семашко, први главни уредник часописа ТПФК

Наравно, дух тог периода оставио је трагове на обновљеном издању. Заправо, звало се "Науцхно-популарну зхурнал" ("Научно-популарни часопис"). Чињеница је да су радови (чак и они научно-теоријски) излазили у часопису без референци, које су уобичајен и обавезан део теоријских и методолошких чланака. Разлог је био тај што је било тешко (и страшно) цитирати некога ко би сутра могао бити предмет репресије ...

Тек је 1939. године нови главни уредник, Др Иван Антоновицх Круацхко (1903-1977) успео да промени категорију издања у "Теоријско- методолошки часопис". Изашло је укупно 48 бројева часописа ТПФК од 1937.-1941., који су садржали 1,034 публикација, од којих се само око половина бавила научним питањима (сл. 2). Нису сви од истог значаја у историјском и научном смислу, али су неки од њих у цитирани, цитирају се и биће цитирани у литератури дуги низ година. Ови радови, пре свега обухватају и рад "Изградња покрета и систематизација у контексту неурофизиологије" који је написао Н.А. Бернстеин.¹

Издавање часописа ТПФК прекинуто је Великим отацбинским ратом. Није објављиван у периоду од јула 1941. до маја 1945. године.

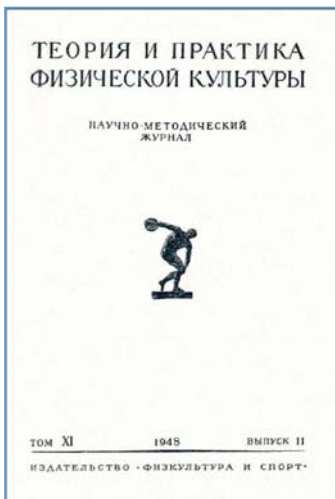
¹ Nicholas Bernstein, „On the construction of movements and their classification on the basis of neuro-physiological characteristics”, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No 5, Vol. VI (1940): 50.

ПЕРИОД ФОРМИРАЊА ТЕМАТског ОПСЕГА (1945-1961)

Развојни период часописа ТПФК после Другог светског рата (1941.-1945.) налик је периоду стварања и организационог формирања часописа. Основна разлика између ова два периода је висок ниво страха који се може уочити у његовим публикацијама. Доказ за то је значајни раст (4 пута већи) просечне старости документарних извора (сл. 3). С друге стране, научно истраживање из области спорта (посебно - дисертацијска истраживања) интензивиранио је, што нас подсећа на наведени период (сл. 4). Спортска истраживања су дефинисала главну тему ТПФК часописа дуги низ година.

1945—1951: послератне године часописа ТПФК

Совјетски народ победио је у Великом отаџбинском рату.

Насловна страна часописа из
1948

Научници који су се већ доказали вратили су се кући. Многи будући корифеји спортске науке преживели су ратишта. Нажалост, превише њих није било те среће ...

Упркос послератним тешкоћама, почев од јуна 1946., почела су да се објављују готово сва специјализована издања у Совјетском Савезу. Тираж часописа ТПФК је незнатно опао у односу на предратни период (10 000 примерака), али постао за један штампани лист је већи (сл. 1). Постојао је у овом формату (5.0 штампаних листова) до 1978. године.

Часопис је водио један од оснивача спортске психологије, професор П.А. Рудик (1893-1983). У академском стилу, успео је да комбинује огроман број од скоро 60 секција предратног часописа у компактних десет. Ово је

у великој мери поједноставило рад са садржајем и олакшало његово сагледавање.

Главни проблем за часопис у то време није био само недостатак броја рукописа у рукама уредника (овај проблем је отклоњен доста брзо), већ готово потпуно одсуство експерименталних радова, због чињенице да се цела земља бавила проблемима на фронту током претходне четири године. Ипак, појавио се изванредан број озбиљних уопштених радова који су укључили у систем акумулирано предратно и послератно искуство или резултате претходних студија. Током овог периода, Совјетски Савез је

активно укључен у антикосмополитску кампању као и у кампању усмерену против weismannizma-morganizma (како се тада звала класична генетика), утемељене на антисемитизму.

Скоро сви научни радови објављени у том периоду имали су по један дужи пасус у којем се наводило да се "заснивају на Павловљевој теорији о вишим нервним активностима". Али такво поштовање је исказивано и на друге начине. Објављени су бројни радови који су почињали са: "Учење Павлова представља основу природних наука ...", затим би уследили одређени научни аспекти.

Најгора ствар је да језичко богатство није било једино оружје против космополитизма. Неки истакнути научници ризиковали су своје каријере (у најбољем случају).

Године 1950., на заједничкој седници СССР академије наука и Академије медицинских наука (познатој као Павловљева седница), Бернстајнови радови критиковани су због својих "анти - Павловљевих" ставова. Он је убрзо отпуштен са посла и није имао приступ лабораторији за истраживање до краја свог живота.

Сви ови догађаји су у великој мери утицали на ток читавог научног живота у земљи као што је доказано у публикацијама часописа ТПФК.

У великој већини текстова објављених у периоду од 1948.-1951., осећа се страх аутора да не напише нешто погрешно, нешто што није у складу са одобреним "становиштем". Наравно, у таквим околностима, у обзир није долазила било каква научна дискусија, а што је један од главних покретача напретка. Наука (у строгом смислу речи, као активности које за циљ имају развој и систематизацију објективног знања о стварности) постала је опасна ствар. То је вероватно и био разлог зашто је у овом периоду удео научних чланака у часопису пао тек на 20%.

1952—1961: Олимпијски почетак часописа ТПФК

У лето 1952., тим који је изабрао СССР, пошто је био друго пласирани на листи тимова, постигао је велики успех на XV олимпијским играма одржаним у Хелсинкију, у Финској. Процес обуке спортиста, који су по први пут у име Совјетског Савеза учествовали на Олимпијским играма чуван је у највећој тајности.

По завршетку Олимпијских игара, велики број чланака о детаљима такмичења објављен је у часопису. Ово је изазвало интересовање читалаца и тираж часописа је порастао, скоро се удвостручио, и достигао 20 000 примерака до 1953. године (сл. 1).

Часопис ТПФК претрпео је кадровске промене пре и после промене политичког руководства земље (рецимо када је Јосиф Стаљин умро 1953. године) а сличне промене претрпеле су и многе друге публикације. Анти-космополитска кампања која је била актуелна резултирала је избором другог водећег часописа (1951., Андреу Волков; 1951.-1952., Федор Самоуков; 1952.-1958., Василиу Кас'ианов).

Године 1958., Алексеу Романов постављен је на место главног уредника. Његова претходна позиција била је место председника Одбора за физичку културу при Министарском већу РСФСР-а. Пошто је био члан ИОЦ-а (1952.-1971.), промовисао је чланке који се баве Олимпијадом, и они су постали саставни део садржаја часописа у том периоду.

У Совјетском Савезу почели су да објављују нове методолошке часописе који се баве физичком културом и спортом. То су били часописи "Легкава атлетика" ("Атлетика") (1955.), "Спортивне игре" ("Спортске игре") (1955.), "Физицхескава кул'тура в сшколе" ("Школско физичко васпитање") (1958.) и "Спорт за рубезхом" ("Међународни спорт") (1960.). С једне стране, ово је помогло да се сузи тематски распон часописа, смањењем удела методолошких чланака. С друге стране, нова издања довела су до смањења броја претплатника. Од 1957. године његов тираж свео се на само 12 000 примерака (сл. 1).

Изванредни резултати совјетских спортиста на зимским и летњим Олимпијским играма 1956. године учинили су да лидери земље поверују да ће СССР тим побеђивати све своје будуће ривале, јер неће моћи да досегну њихову моћ. Поред тога, спектакуларна достигнућа која су обележила олимпијску 1960. годину само су још више учврстила ову илузију.

Као резултат тога, у светлу предстојеће трансформације друштвене државности у комунистичку самоуправу, идеје која је касније документована у Програму Комунистичке партије, јануара 1959. године одлучено је да се оснује добровољна асоцијација под називом СССР Савез спортских друштава и организација. Савезу су додељене функције надзора развоја физичке културе и спорта у земљи.

Ти нови организациони трендови нису оставили горуће проблеме часописа неразрешеним. Проблематична питања расправљана су на састанку Одбора редакције часописа "Теорија и Практика Физицхескоу Кул'туру" који је основан крајем 1958. године.² Управо на овом састанку констатовано је да има много застарелих радова. Већина издатих чланака

² On the meeting of the Editorial Board of The Theory and Practice of Physical Culture journal, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 2, Vol. XXII (1959): 157.

били су предуги и нису били информативни. Истраживачким радовима често су недостајали закључци и предлози. Дакле, било је тешко спровести их у праксу.

Дошло је до значајног пораста у броју истраживачких текстова. Њихово учешће у укупном броју издатих публикација достигло је 50% при чему је трећина истраживачких текстова имала референце.

Оно што је најважније, поправио се и квалитет доприноса. Треба напоменути да је раст броја истраживања директно био повезан са проблемима који су се јављали у пракси тренинга.

Ове тенденције директно су утицале на развој теоријске основе спортског тренинга. Проширен је распон истраживачких процедура. Радило се на развоју технологија и метода спортског педагошког истраживања. Постали су строго научно оријентасани.^{3,4} Сви горе наведени фактори довели су до појаве радова уопштеног карактера.

ПЕРИОД ОДРЕЂЕНИХ ЦИЉЕВА (1962—1988)

Шездесете године прошло века биле су најсложенији и најконтрадикторнији период не само за развој часописа ТПФК, већ и за развој руске науке о спортској обуци. Научна заједница показује раст самосвести, а започела је и оживљавање часописа ТПФК. Главни циљ часописа био је стварање и преношење дефинисаних циљева заједници. Тако је ТПФК постао један од главних фактора у стварању холистичког система научно-истраживачке делатност у области спорта. Зато су три периода (1962.-1968., 1969.-1980., 1981.-1988.) обједињена у један.

1962—1968: Све већи проблеми часописа ТПФК

Раних 1960-их, због нестабилности политичког правца коме је тежио Никита Хрушчов, Совјетски Савез суочио се са озбиљним проблемима како у унутрашњој тако и у спољној политици, што се манифестовало у низу кадровских промена. Године 1962. именован је нови управни орган Савеза

³ Nicholas Kargin, „Study of the trends in development and formation of scientific knowledge in the field of physical culture and sports“, (diss., Moskow, 1979): 21..

⁴ S.A. Pronin, „Formation of the theory of a sport (illustrated by rowing)“, (diss., Leningrad, 1989): 22.

спортских удружења и организација СССР-а, што је опет резултирало новом редакцијом часописа "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру". У јулу 1962. године Евгениу Сизуи постављен је за главног уредника.

Пошто је био партијски функционер, Е. Сизуи почео је одлучно да спроводи нови програм Комунистичке партије који је усвојен 1961. године. Истовремено је у укупној маси публикација стално растао удео чланака у претходним одељцима заједно са друштвено-оријентисаним радовима. Стога се губила слика о информативном часопису. Занимање претплатника за часопис почело је драматично да слаби. Тираж је пао на 9 000 примерака (сл. 1).

У претходним годинама, мало је вероватно да је могло доћи до организационих промена, али 1964. је дошао први позив на буђење - олимпијски тим СССР је по броју освојених златних медаља заузео друго место после Американаца на XVIII Олимпијским играма у Токију. Нова влада (у октобру 1964. године Леонид Брежњев постао је генерални секретар КПСС) повукла је јасну паралелу између броја освојених олимпијских златних медаља и броја интерконтиненталних ракета, као уопштеног показатеља снаге државе. Упркос томе, у почетку ово питање није озбиљно разматрано и нису предузете никакве озбиљније мере.

Приликом разматрања узрока пораза тима СССР-а, дискусију о сигурној победи заменила је истрага објективних фактора који су довели до овог пораза. Постепено су челници за физичку културу и спорт у земљи постали свесни чињенице да је тимски рад стручњака (тренера, научника, лекара, итд.) био пресудан за допринос успеху на Олимпијади, а не улога Комунистичке партије. Штавише, овај тимски рад морао је да се спроведе "пре на основу темељне научне анализе него на основу површних нереалних ставова ..." (стр. 5).⁵

У јесен 1965. године, Централни Савет Савеза спортских удружења и организација СССР-а усвојио је резолуцију о часопису "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру". Констатовано је да је "главни недостатак часописа његова разноврсност, обиље тема и одсуство јасног профила; друга мана је да није био усмерен ка одређеном кругу спортских стручњака и специјалиста" (П 70).⁶ Мноштво задатака постављених у овој резолуцији за нове чланове редакције и уредништва могло је да се сведе на један циљ -

⁵ „The results of the XVIII Olympic Games“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туру, No. 12 (1964): 1.

⁶ „Resolution of the Central Council of the Union of Sport Associations and Organizations of the USSR on The Theory and Practice of Physical Culture journal“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туру, No. 12 (1965): 70.

часопис је требало да постао нека врста "компаса" који ће одредити правац развоја физичке културе и спорта у земљи а не само да бележи научне резултате у овој области.

Године 1966. Аркадиу Седов (1928-1987) именован је да надгледа процес постизања овог сложеног циља. Уредништво у часопису "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру" постало је његово животно дело. Обично је радио на издању за физичку културу и спорт, почевши од 1952. године, где је добио унапређење од члана техничког особља до шефа одељења за примењени спорт. А. Седов је био како стручњак у издавачкој сфери тако и активни истраживач.

Нови главни уредник часописа ТПФК је у издање увео фундаменталне промене: прво, издању је дат поднаслов Научни и Теоријски часописа (тако да је удео истраживачких радова достигао 70%); друго, приступ тематским целинама је суштински ревидиран (број одељака остао је исти али сада су се више бавили главним истраживачким темама него аспектима физичке културе и спортских активности); треће, часопис је редизајниран (свако издање било је посебно).

Часопис је почео поново да враћа своју некадашњу популарност. У периоду од 1967.-1968. његов тираж се скоро удвостручио и достигао 13 500 примерака (сл. 1). Наравно, ово је омогућено квалитативним побољшањем методолошког оквира чланака, углавном због процедура строжег одабира и захтевнијих критеријума за материјале објављене у часопису.

Очигледно побољшање у квалитету истраживачких радова је резултат великог броја написаних теза. Године 1960., петоструко је повећан годишњи број одбрањених теза које су се односиле на физичку културу и спорт, достижући око 200 радова⁷ (С.А. Пронин, 2007). Толики радови били су и резултат повишица плате од 250-350% наставном особљу и научним радницима са титулама доктора наука. Повишице су кренуле 1946. године. Међутим, процес промоција истраживачке делатности био је дуги низ година отежан због претеране бирократије.

Међутим, истраживања у области физичке културе и спорта нису покренута само због организационих фактора. Положај Мексико Ситија (Мексико) на надморској висини од 2000 метара показао се као научни изазов који је дефинисао главне истраживачке циљеве тих година, обзиром да је 1968. године тај град био изабран за место одржавања XIX Олимпијских игара.

⁷ Sergei Pronin, „Analysis of the documentary flow of theses dedicated to the issues of physical culture and sports“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 6 (2007): 60.

Пошто се спортисти суочавају са највећим тешкоћама у такмичењима на дуге стазе на средњим надморским висинама, истраживање је било фокусирано на проблеме у вези издржљивости. Нажалост, пошто изградња олимпијског центра за спортске припреме у Тсакхкадзору (Јерменија) није завршена у року (локацијски услови у њему су у потпуности били слични условима на предстојећим олимпијским такмичењима), препоручене вежбе засноване на обављеним студијама нису у потпуности примењене пре Олимпијаде у плану обуке селектованих тимова СССР-а.

Другопласирано место у рангирању тимова на зимским Олимпијским играма 1968. године у Греноблу било је друго упозорење, након ког је уследило отпуштање свих водећих спортских званичника. Ипак, страشان пораз на XIX Олимпијским играма у Мексико Ситију задобијених од стране америчког тима (совјетски спортисти освојили су дупло мање златних медаља), показао је и да нису само спортски званичници представљали главни проблем. Чињеница је била да је читавом систему физичке културе и спортске организације у СССР-у била потребна потпуна трансформација.

1969—1980: "Златно доба" руске науке о спорту и часописа ТПФК

Нова управа комитета за физичку културу и спорт при Савету министара СССР на челу са Сергејем Павловицхем Павловим почела је да мења цео систем физичке обуке и спорта у земљи 1968. године. Штавише, најбоље ствари у овој области сачуване су и креативно побољшане.

Спортском менаџменту земље било је јасно да је немогуће доћи до великих олимпијских победа без озбиљних научних иновација. Они су постигли кључни напредак у том правцу, али био је потребан интегрални систем циљне репродукције научног напретка у физичком васпитању и спорту.

Координационе везе истраживачких активности у оквиру датог система успостављене су уз помоћ специјалних савезних конференција. Њихов број је порастао скоро 1,5 пута раних 70-их година двадесетог века, и, нота бене, постали су посебан предмет⁸ (С.А. Пронин, 2010).

Редовно објављивани посебни теоријски и методолошки зборници радова требало је да играју зависну улогу у научним и технолошким активностима у оквиру појединих спортова. Таква издања посвећена великом броју спортова спорадично су објављивана и постала су веома популарна 60-их година прошлог века. Од 1970. објављују се годишње.

⁸ Sergei Pronin, „The twentieth century of the Russian physical culture and sports science“, (St. Petersburg: Olymp, 2010), Book 1—3.

Комплексне научне групе (КНГ) основане 1973. године за све комбиноване екипе СССР-а биле су на врху целог система. Почеле су да обављају научне и технолошке активности како би дале препоруке тренерима комбинованих тимова у земљи.⁹

Часопис "Науцно-спортивну вестник" ("Научно-спортски гласник") је 1974. године почео да излази у 3.000 примерака како би стимулисао истраживања на емпиријским основама селектованих тимова. Упркос статусу "Није за јавну употребу" који му је био додељен, био је веома популаран у научним круговима, пошто је омогућио додељивање приоритета истраживањима са испитаницима.

Нова издања конкурената нису смањила тираж часописа ТПФК. Штавише, повећан је на скоро до 20,000 примерака (сл. 1). Часопис се доказао не само својим повећаним ауторитетом предодређеним великом потражњом и квалитетом информација које су објављиване у њему, већ се доказао и чињеницом да је временом постао стандард за стручност.

Током 1970-их година највећи научни и технолошки задатак унапређења система обуке високо-квалификованих спортиста био је да "... науче да управљају развојем облика, укључујући све његове компоненте" (стр. 5).¹⁰ Овај задатак било је могуће решити само помоћу контроле обуке спортиста и конкурентне активности. Реализација овог проблема захтевала је дефинисање главних облика контроле и усмеравања, истицање карактеристика објективних активности и вагање процене чиме би се обезбедио развој важних критеријума. Сви ови и други релевантни комплексни проблеми морали су бити веома брзо решени.

Дискусија, а понекад чак и пионирска природа материјала објављених у часопису дозволили су посматрање многих аспеката спортске активности из једног другачијег угла као и утврђивање приоритета у приступу решавању проблема управљања тренажним процесом, који су директно или индиректно употребљавани у тренингу водећих спортиста.

Селектовани тим СССР-а освојио је довољно медаља на свим Олимпијским играма од 1972. до 1980. Тај напредак је углавном био предодређен стварањем успешног интегралног система научне подршке у обуци националних тимова. Једна од најважнијих компоненти овог система

⁹ Sergei Neverkovich and Albert Rodionov, „To the history of the national applied sport psychology“, Sport psychologist, No. 2 (2009): 5.

¹⁰ Leonid Khomenkov, „New horizons of sport science“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kultury, No. 5 (1973): 2.

био је часопис ТПФК који је, у фигуративном смислу, као нека машина промовисао све остале компоненте спортске науке.

Период 1970-их понекад се назива и златним добом националног спорта како због степена напретка тако и због обима средстава уложених у њега. Чини се да ова метафора у потпуности одговара и руској науци о спорту, али разлика је у томе што су резултати спортиста већ опадали у прошлости, док су многе научне регулативе настале у то време и даље актуелне.

1981—1988: Постолимпијски синдром и часопис ТПФК

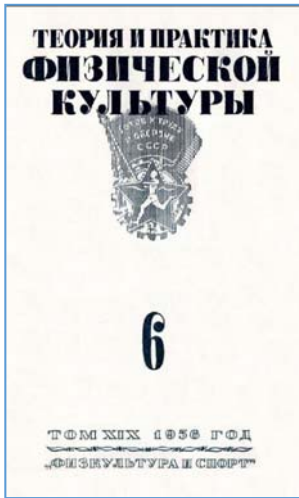
XXII Олимпијске игре биле су и прослава и хладан туш. Првобитно је требало да приходи од игара буду око 500 милиона рубаља, али у стварности оне су само представљале много веће трошкове.¹¹ Наравно, тај износ није био упоредив са трошковима рата у Авганистану, али није био ни у складу са мотом "привреда мора да буде економична ..." са XXVI седнице КПСС-а (Комунистичке партије Совјетског Савеза) одржане 1981.

Након XXII Олимпијских игара главни фокус физичке културе и спортских активности у СССР-у прешао је на хипотетички мање нерентабилну масовну области. У почетку је руководство Одбора за физичку обуку и спорт Савета министара СССР-а покушало да одржи разумну равнотежу између научне основе проблема врхунског спорта и обимних физичких обука, али ту иницијативу нису подржали лидери те земље.

Априла 1983. типични партијски функционер Марат Владимировиц Грамов именован је за председника Одбора. Број научних конференција смањен је готово одмах за преко 50%. Финансирање комплексних научних група је смањено. Годишњи зборници методолошких текстова који се односе на огромну већину спортова престали су да се објављују од средине 80-их година прошлог века. Све то почело је директно или индиректно да утиче на уништавање успешне сарадње у оквиру интегралног система истраживања у области физичког васпитања и спорта.

Нови трендови утицали су и на часопис "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру". Економска ситуација довела је до смањења од 16 страница у издању часописа (1 штампарски табак). Тираж часописа је пао (1,5 пута) на 12 500 примерака (сл. 1).

¹¹ Eugene Zhirnov, „No other Olympic Games incurred so many losses“, *Kommersant-Vlast*, No. 20 (2010): 64.

Корица часописа из 1956

Корица часописа из 1963

Корица часописа из 1970

Корица часописа из 1981

Постепене негативне последице пост-олимпијске реорганизације у науци о спорту постајале су све осетније. Чак ни трендови у реструктурирању (М.С. Горбачов постао је шеф државе у марту 1985. године) нису отклонили тај тренд. Пленарна седница научног савета Државног комитета Спорт СССР-а одржана је априла 1987. године, где се заправо

наводи да је квалитет истраживачке делатности опао, што је довело до смањења квалитета учинка руских спортиста.¹²

Слаба координација истраживања, недостатак комплексности и уско одређене теме били су главни разлози за такву ситуацију. Поред тога, још један од главних разлога био је недостатак савремених инструменталних метода за примењена научна истраживања. У то време најсавременији инструмент био је лични рачунар. Међутим, чак и организације су једва могле да га купе (лични рачунар коштао је колико један ауто). То је била битна препрека за увођење информационих технологија у праксу научних истраживања. Али било је извесног напретка и у том правцу.¹³

Часопис је прославио годишњицу у децембру 1985. године (60 година). То је поменуто на конференцији у смислу "да се могао пратити цео пут совјетске науке о спорту кроз издања часописа" (стр. 5).¹⁴ Готово сви који су говорили на конференцији истакли су важност часописа "Теорија и Практика Физицхескоу Кул'туру" за националну физичку културу и покрет спорта као и водећу улогу главног уредника А.В. Седова.

Аркадиу Владимировицх Седов умро је две године касније. Његова смрт била је толико озбиљан ударац да је требало више од годину дана да му се нађе достојна замена.

ПЕРИОД УПРАВЕ ФОРМАЛНЕ ВЛАДЕ (1989—2004)

Оживљавање ТПФК часописа и научних активности у Русији почело је крајем 1980-их. Због сложеног стања у економији, часопис је био под управом владе до почетка XXI века (период од 1989.-1997. и период од 1998.-2004.). Званично, часописом су управљале владине структуре, али заправо нису биле укључене у уређивачки процес.

1989—1997: Године преживљавања часописа ТПФК

Фебруара 1989. године, професор Вадим Бал'севицх, постављен је за главног уредника часописа "Теорија и Практика физицхескоу кул'туру". Пошто је више од 10 година био успешан на челу сложене научне групе

¹² Alexander Polosin, „Plenary session of the scientific council of the USSR State Sport Committee“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 6 (1987): 58.

¹³ Alla Samsonova, Igor Kozlov, Vladimir Taimazov, „From computers to information technologies“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 11 (2000): 9.

¹⁴ „Anniversary theoretical conference of the journal“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 2 (1986): 5.

задужене за тимове СССР-а селектоване за комбиноване спортове, био је у прилици да много пута решава најсложеније задатке, али они са којима се суочио на новој функцији представљали су далеко већи изазов.

Јула 1989. М.В. Грамов, председник Државног комитета за физичку културу и спорт СССР-а, није поново изабран на I Конгресу народних посланика СССР-а због свог "слабог познавања материје". Николаи Русак, бивши први заменика М.В. Грамова, изабран је за председника тог комитета. Тај човек, који је био легенда националног покрета за физичку културу и спорт, постао је, у ствари, не само последњи "Министар спорта" СССР-а, већ и последњи званичник тако високог ранга који је приступио домаћој науци о спорту као холистичкој системској формацији.

Дана 26. децембра 1991. године СССР престао је да постоји. Национални спорт, укључујући ту и спортске науке, били су изложени, у фигуративном смислу, молоху политичких режимских промена. Последице овог процеса биле су отежане наредном транзицијом ка тржишној економији у виду 'шок терапије'.

Став државног руководства новоформиране Русије, које је предводио Б.Н. Јељцин, према сфери социјалне политике карактерише софистицирано лицемерје. Ово је најјасније показано у сектору физичке културе и спорта. С једне стране, декрети су потписани, закони су усвојени и дата су далекосежна обећања. С друге стране, није било никакве финансијске подршке.¹⁵ Поред тога, лидери покрета за националну физичку културу и спорт почели су да долазе и одлазе. Тако да су се у периоду од 1991. до 1999. године смењивали шест пута (В.Н. Мацхуга, В.С. Сусоев, Ју.М. Портнов, Сх.А. Тарписхцев, Л.В. Туагацхев, Б.В. Ивануузхенков). Сваки од њих, појединачно, био је добар специјалиста у одређеној области физичке културе и спорта. Међутим, та флукуација свих њих више је подсећала на неку врсту позоришта апсурда него на пажљиво осмишљену политику владе. У то време је национални покрет за физичку културу и спорт имао велики проблем.¹⁶

Спортска наука, која је већ била финансирана по принципу преосталих средстава, заправо је била на ивици преживљавања. Субвенције исплаћене научно-истраживачким институцијама биле су сведене на минимум. Број њиховог особља смањиван је много пута. После XXIV Олимпијских игара у Барселони 1992. године сложене научне групе свих селектованих тимова

¹⁵ Valery Kuzin, Michael Zolotov, Michael Kutepov, „Possibilities of financing sports at the expense of gambling industry“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 4 (1999): 2.

¹⁶ Klara Tsaturova, „Physical Culture in the Post-Soviet Russia“, u *History of Physical Culture in Russia* (Nizhny Novgorod, 2001), 116.

биле су распуштене. Почетком 1990-тих година у Руској Федерацији укупно је одржано само десет¹⁷ годишњих научних скупова посвећених питањима физичке културе и спорта. Информативна подршка целој овој области заправо је престала.

Критична ситуација је настала 1992. године. Престали су да излазе часописи "Научно - спортивну вестник" ("Научно-спортски гласник"), "Спортивнуе игру" ("Спортске игре") и "Спорт за рубезхом" ("Међународни спорт"). Сви водећи часописи за физичку културу и спорт су да би опстали почели да излазе у двоструким или троструким издањима.

Часопис ТПФК био је на ивици нестајања када се редакцијски одбор часописа, на челу са В.К. Бал'севицхем, упустио у изазов који се пред њим сам поставио. Свакоме је било јасно да је часопису, који је до тада већ постао национално културно добро, био потребан спас. Ово је постигнуто у великој мери уз помоћ ректора Московског института за физичку културу (ГЦОЛИФК– Државни централни институте за физичку културу у Москви), Валериуа Владимировицха Кузина (1963-2006). Он је обезбедио пословни простор за редакцију и доделио средства за организацију издаваштва. Једино издање часописа у 1992. штампано је у копијацији Института.¹⁸

Постојала су два основна начина да часопис опстане. Први је био да се повећа број претплатника, али било је прилично тешко убедити владине агенције да се претплате на часопис, а да не говоримо о обичним људима који су једва могли да саставе крај с крајем. Ипак, одређени кораци предузети су како би се решио овај проблем који се тицао низа најистакнутијих елемената формата часописа, његових одељака, чији је број проширен. Увећан је скоро три пута.

Други начин био је да се привуку инвеститори. Покренут је поступак на нивоу државе заснован на ресурсима који су били доступни члановима редакције. В.К. Бал'севицх је, користећи своје организационе способности, успео да пронађе фирме која би улагала финансијска средства у развој тог предузећа. То не само да је помогло финансирање производног циклуса часописа ТПФК, већ је помогло и почетак издавање новог часописа 1996. године, часопис "Физицхескауа кул'тура: воспитание, образование, тренировка" ("Физичка култура: васпитање, образовање, тренинг").

¹⁷ Sergei Pronin, „The twentieth century of the Russian physical culture and sports science“, (St. Petersburg: Olymp, 2010), Book 1—3.

¹⁸ Paul Rozhkov, „Development of physical culture and sports as a priority trend of the governmental social policy“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 1 (2002): 2.

1998—2004: Часопис ТПФК на преласку XX у XXI век

Због неадекватне макроекономске политике коју је водио Б.Н. Јељцин, у Русији се 17. августа 1998. године дошло је до тешке економске кризе. До тада је организација руске спортске науке већ потпуно пропала.^{19, 20}

У октобру 1998. године професор Луудмила Ивановна Лубусхева званично је постављена на место главног одговорног уредника часописа "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру".

Владимир Владимирович Путин 2000. године постаје председник Руске Федерације. Управљање земљом преузео је потпуно нови тим људи који су примењивали друге, ефикасније приступе у својим активностима. У то време Павел Алексејевич Рожков постаје председник Државног комитета Русије за спорт. Поникао из спортских академских кругова, П.А. Рожков почео је успешно да примењује системске научне приступе како би ревитализовао национални покрет за физичку културу и спорт. Он је до сада једини тако високи спортски званичник који је користио странице ТПФК часописа као средство за тражење свеобухватног мишљења о својим ставовима о том проблему.

Међутим, показало се да је ренесанса била прилично кратког даха. Захваљујући високим политичким разлозима изванредан национални хокејаш, Виацхеслав Алехандровицх Фетисов именован је за шефа Државног комитета за спорт. Генерално, он је наставио да иде путем П.А. Розквова, али због неефикасног вођства није успео у томе.

У ситуацији у којој су изненада укинута и спонзорство и владина помоћ, часопису су били потребни нови извори финансирања како би наставио да излази. Главни уредник Л.И. Лубусхева је направио неконвенционалан маркетиншки потез, када је редакција почела, у фигуративном смислу, да изнајмљује одређена издања часописа уступајући странице часописа представницима различитих организација ради објављивања чланака о својим годишњицама. Ово је значајно повећало тираж часописа, и, сходно томе, финансијски приход. Мало по мало, удео таквих издања је премашио 50% на годишњем нивоу.

Међутим, таква пракса је указала на неколико проблема. Чињеница је да је од 1980-их приметно стално опадање удела чланака посвећених спорту и пораст удела чланака посвећених проблемима физичке културе. До

¹⁹ Vladimir Liakh, „Sports science in Russia between 'today' and 'tomorrow'“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туру, No. 4 (1998): 8.

²⁰ Paul Vinogradov, Valery Mochenov, Vadim Balsevich, Lyudmila Lubysheva, „Russia's sports science: from stagnation to development?“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туру, No. 4 (1998): 2.

почетка XXI века се однос између ових тема са 4:1 дошао на 1:1 (сл. 4). Ова тенденција одржала се до данас.²¹

Важан фактор, чији је значај за претходно поменути тренд у сталном порасту, су радови предавача образовних установа (који се, по правилу, налазе у штампаним издањима) који су претежно посвећени проблемима са којима се суочавају у вишим образовним установама. Таква ситуација, према иницијалној процени, не изазива никакву озбиљнију забринутост утолико што основне теорије (о спорту, физичком васпитању и физичкој култури) које се предају у високошколским спортским установама створене су да задовоље потребе образовног процеса неопходног за стварање концептуалног сета алата за ефикасан рад једног педагога. Нажалост, највећи део тих публикација посвећен је организационим проблемима. То је зато што је образовна и експериментална инфраструктура физичке културе у високошколским установама постала изузетно застарела и зато што заправо не постоје институције за обављање научних истраживања. Све то довело је до тога да садржај физичког васпитања стагнира.

За сада кључна покретачка снага за развој спортске науке лежи у интеграцији са другим научним областима,²² помоћ у превазилажењу горе поменуте стагнације могле су пружити високошколске установе других академских профила. Али се суочавају са бројним проблемима,²³ међу којима се истиче дубоко укоревен "проблем ненапредовања" у научним истраживањима спроведеним, првенствено, у оквиру физичког васпитања ученика.

Појавиле су се и неке друге негативне тенденције на прелазу из XX у XXI век. Удео педагошких и биомедицинских чланака у ТПФК часопису који су првенствено били рађени на основу материјала добијених из експерименталног истраживања смањен је за више од 20%, док је са друге стране удео чланака посвећених теоријским и методолошким темама растао; раст броја нових аутора текстова смањен је за скоро три пута; било је приметно квалитативно погоршање динамике броја основних облика речи (је лексичких јединица) које се користе у чланцима.²⁴

²¹ Sergei Pronin, „Evolution of the subject matter of the Teorija i praktika fizicheskoi kulture Journal publications (1925—2009)“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 9 (2010): 6.

²² Gregory Natalov, „Integration of the Physical Culture Science“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 8 (2004): 5.

²³ Valery Grigoriev, Oleg Piskun, Vladimir Ivanov, „Perspectives for development of the sports science in the higher educational establishments of Russia“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 2 (2015): 34.

²⁴ Sergei Pronin, „Dynamics of the Teorija i praktika fizicheskoi kulture Journal publications (1925—2004)“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 11 (2005): 5.

Оно што је истакнуто у низу публикација часописа ТПФК није разлог, већ последица лошег стања у којем се нашла домаћа наука о спорту. Анализа теза посвећених проблемима физичке културе и спорта открила је сличне тенденције.²⁵ Све ово указује на то да је слом организационе структуре националне науке о спорту почео да метастазира у свом садржају.

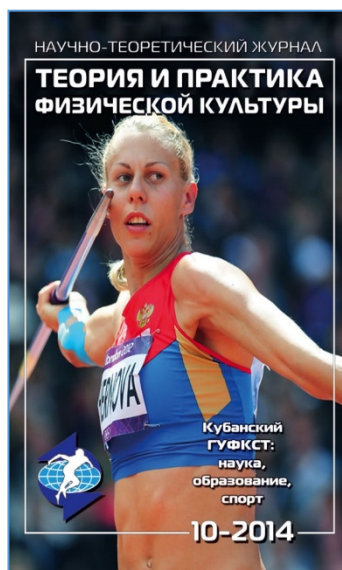
ПЕРИОД НЕЗАВИСНОГ РАЗВОЈА (2005—2015)

Часопис ТПФК потпуно је независна организација од 2005. године. Питање да ли је овај временски период потребно издвојити као посебну целину је хипотетичко. Али моћ нове и ефикасније уређивачке политике подржава ову идеју.

Јуна 2005. године М.Е. Фрадков, председник владе Руске Федерације, потписао наредбу о ликвидацији државне фирме Редакција часописа "Теорија и Практика Физическоу Кул'туру".

Апсолутно је несхватљиво зашто је једно издање које је претрпело тежак и дуг пут развоја (његова 80-та годишњица прослављена је 2005. године) и које је, захваљујући напорима хиљада научника, достојно представљало руску науку о спорту широм света и које је постало прави показатељ развоја те науке, и које је још прерасло у национално културно добро, требало да постане бескорисно.

Да ли је могуће да је због обновљеног објављивања "Уцхетнуе записки университета им. П.Ф. Лесгафта" ("Записи Универзитета П.Ф. Лесгафт") издања, или и почетка објављивања "Вестник спортивной науки" ("Гласник спортске науке") (2003.), "Спорт: Экономика, право, управление" ("Спорт: економија, закон, управа") (2003.), "Кул'тура физическауа и здоров'е") (2004.), "Спортивну психолог" ("Спортски психолог") (2004.), руководство

Корица часописа из 2014

²⁵ Sergei Pronin, „Analysis of the documentary flow of dissertations on physical culture and sport“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туру, No. 6 (2007): 60.

Росспорта је имало утисак да је простор информисања у области физичке културе и спорта презасићено часописима?

Редакцијски одбор није био уплашен оним што се десило. Основана је независна некомерцијална организација "Научно-издателски центар "Теорија и практика физическоу кул'туру и спорта" (Научни издавачки центар "Теорија и пракса у области физичке културе и спорта"). Наставило се редовним објављивањем часописа ТПФК.

Јануара 2006. године Савезни програм за посебне намене "Развој физичке културе и спорта у Руској Федерацији за 2006.-2015." одобрен је. Сви поднаслови поглавља под називом "Научна истраживања и развој у области врхунског спорта" су углавном били фокусирани на решавање два проблема од виталног значаја за националне спортове. Бавили су се најпре питањима оживљавања активности систематске контроле спремности селектованих тимова са применом метода коришћених у научним истраживањима, а затим су се бавили и питањима побољшања ефикасност допинг контроле. Нажалост, тај документ се није позабавио главним питањем научно-истраживачких радова. Двадесетпетогодишње одсуство оправданог и забележеног циља на крају је резултирало гомилом недоследних истраживања која логички међусобно нису била повезана, и која се, у одређеним случајевима, не би могла ни издалека сматрати научним.

Због такве ситуације, часопис ТПФК у периоду 2006.-2015., без икаквих наредби од "надређених" у то време, у жељи да усмери своје напоре ефикасније на циљана домаћа научна истраживања у области физичког васпитања и спорта, преполовљује број научних колумни. Поред тога, у покушају да ажурира приоритетне трендове истраживачких активности 2011. године настаје одељак "У потрази за новим достигнућима".

Такви кораци нису били приметни на глобалном нивоу; али су довољно прецизно одредили приоритете редакцијског одбора који је за циљ имао подизање међународног угледа часописа и домаће науке о спорту. То је захтевало оригиналне резултате интелектуалне активности који ће бити конкурентни на међународном тржишту научних и педагошких служби, јер нико неће да плати нешто већ виђено, већ сви траже знања која пружају практична остварења.

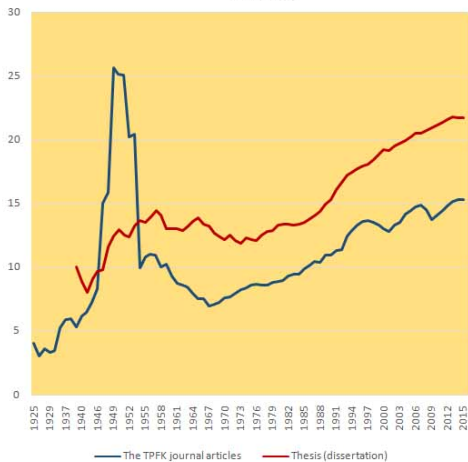
Сам часопис је, са друге стране, учинио све да материјалима које аутори доносе обезбеди одличну покривеност у светским информативним медијима. Од 1996. године све електронске копије издања часописа постављене су на интернету (2010. године постављена су дигитализоване верзије свих издања ТПФК часописа, чак и примерака из 1925. који су настали у П.Ф. Лесгафт Државном универзитету за спорт); часопис је

укључен у руску базу података електронске библиотеке за научне референце као и у међународни систем научних цитата - Web of Science. Верзија часописа на енглеском језику излази од 2013. године.

У мају 2008. године Виталиу Леонтијевицх Мутко постављен је на чело Министарства за спорт, туризам и омладину. Ово није било предодређено толико променом лидера земље (у марту 2008. године Д.А. Медведев изабран је за председника Руске Федерације), колико потребом да се побољша ефикасност припрема за XXII Зимске олимпијске игре 2014. у Сочију.

Победа коју смо обезбедили на Олимпијским играма као домаћин, победа која је промовисала не само руски спорт, већ читаву земљу, нажалост, убедљиво је показала да уколико се добро не негују наука и култура неке земље, мораће да се негују туђа наука и спорт (а масовно позивање страних тренера да воде националне тимове непобитан је доказ тога). Стриктно говорећи, да ли би на основу резултата емпиријске основне систематизације врхунски тренери могли да буду обучени, почевши од 1992. године, да заиста није било података о индексима спремности националних спортских тимова? Ретки чланци у часопису ТПФК чине изузетак, који, у ствари, показују да је културни слој непроцењивих информација неповратно изгубљен. Какав би систем обуке спортиста постојао да његова основа - оквир за спортске програме и квалификационе стандарде - није био озбиљно научно потврђен у периоду од скоро пола века?

Fig. 3 Average reference age (scientific sources in Russian)

Симптоматично је да је 2. јуна 2015. године на састанку председничког савета за развој физичке културе и спорта, који је био посвећен врхунском спорту, председник Руске Федерације В.В. Путин и сам говорио конструктивно о проблемима спортске науке. Без сумње, правна питања везана за спорт, изградњу спортских објеката и покретање новог спортског ТВ канала су све значајни проблеми. Међутим, још увек није идентификована покретачка снага руске спортске науке и нема никакве подршке за овакав

подухват. И то је разлог због кога развој већине наших спортова неће никада бити отпечаћен. Заправо, страشان проблем допинга је последица тога што

тренер и/или спортиста препознају недостатак способности да ефикасно управљају процесом вежби.

Међутим, не би било фер кривити само владине званичнике. Током протеклих четврт века просечна 'старост' библиографских референци и теза у часопису ТПФК готово се удвостручио у односу на претходну старост од 10-12 година²⁶ (сл. 3). Ова статистика показује да су се публикације из године у годину позивале на исте документарне изворе, што се може објаснити са најмање три неприхватљива разлога. Прво, аутори не читају примарне изворе, већ, уместо тога, једноставно копирају библиографске референце; друго, радове (укључујући и тезе) написали су исти људи; и, треће, нема нових издања која би садржала оригиналне идеје које се битно разликују од оних које су раније већ формулисане.

Таква питања не би донела заслуге некој научној заједници. Примедбе да сложена социјална дешавања статус научника доводе на ниво неквалификованог радника, да је аритметика артефаката данашње руске науке замењена алгебром разумног размишљања, да научне активности остају потпуно лишене романтизма који је сродан истраживачком приступу – би све могле бити прихватљиве за сваког научника посебно, али су апсолутно неприхватљиве у стварању општег тренда.

Часопис "Теорија и практика физическоу кул'туру" је читавих 90 година био један од главних фактора развоја домаће науке о физичком образовању и спорту.

РЕФЕРЕНЦЕ

1. „*Anniversary of the theoretical conference of the journal*“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туры, No. 2 (1986): 5—9.
2. Bernstein Nicholas, „*On the construction of movements and their classification on the basis of neuro-physiological characteristics*“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туры, No 5 (1940), Vol. VI: 50—52.
3. Grigoriev Valery, Piskun Oleg, Ivanov Vladimir, „*Perspectives for development of the sports science in the higher educational establishments of Russia*“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туры, No. 2 (2015): 34—36.
4. Kargin Nicholas, „*Study of the trends in development and formation of scientific knowledge in the field of physical culture and sports*“, (дисертација, Москва, 1979), 21.

²⁶ Sergei Pronin, „*Analysis of the documentary flow of dissertations on physical culture and sport*“, Теорија и Практика Физическоу Кул'туры, No. 6 (2007): 60.

5. Khomenkov Leonid, „*New horizons of sport science*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 5 (1973): 2—5.
6. Kuzin Valery, Zolotov Michael, Kutepov Michael, „*Possibilities of financing sports at the expense of gambling industry*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 4 (1999): 2—5.
7. Liakh Vladimir, „*Sports science in Russia between 'today' and 'tomorrow'*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 4 (1998): 8—15.
8. Natalov Gregory, „*Integration of the Physical Culture Science*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 8 (2004): 5—8.
9. Neverkovich Sergei and Rodionov Albert, „*To the history of the national applied sport psychology*“, Sport psychologist, No. 2 (2009): 5—7.
10. „*On the meeting of the Editorial Board of The Theory and Practice of Physical Culture journal*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 2, Vol. XXII (1959): 157-159.
11. Polosin Alexander, „*Plenary session of the scientific council of the USSR State Sport Committee*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 6 (1987): 58—60.
12. Pronin Sergei, „*Analysis of the documentary flow of dissertations on physical culture and sport*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 6 (2007): 60—62.
13. Pronin Sergei, „*Analysis of the documentary flow of theses dedicated to the issues of physical culture and sports*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 6 (2007): 60—62.
14. Pronin Sergei, „*Dynamics of the Teorija i praktika fizicheskoi kulture Journal publications (1925—2004)*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 11 (2005): 5—8.
15. Pronin Sergei, „*Evolution of the subject matter of the Teorija i praktika fizicheskoi kulture Journal publications (1925—2009)*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 9 (2010): 6—9.
16. Pronin Sergei, „*Formation of the theory of a sport (illustrated by rowing)*“, (diss., Leningrad, 1989), 22.
17. Pronin Sergei, „*The twentieth century of the Russian physical culture and sports science*“: bibliogr. index (St. Petersburg : Olymp, 2010), Book 1—3
18. „*Resolution of the Central Council of the Union of Sport Associations and Organizations of the USSR on The Theory and Practice of Physical Culture journal*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 12 (1965): 70.
19. Rozhkov Paul, „*Development of physical culture and sports as a priority trend of the governmental social policy*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 1 (2002): 2—8.
20. Samsonova Alla, Kozlov Igor, Taimazov Vladimir, „*From computers to information technologies*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 11 (2000): 9—15.
21. „*The results of the XVIII Olympic Games*“, Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury, No. 12 (1964): 1—5.
22. Tsaturova Klara, Physical Culture in the Post-Soviet Russia, „*History of Physical Culture in Russia*“, (Nizhny Novgorod, 2001), 116—125.

23. Vinogradov Paul, Mochenov Valery, Balsevich Vadim, Lubysheva Lyudmila, „Russia's sports science: from stagnation to development?“, *Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury*, No. 4 (1998): 2—7.
24. Zhirnov Eugene, „No other Olympic Games incurred so many losses“, *Kommersant-Vlast'*, No. 20 (2010): 64—70; No. 21 (2010): 56—63.

ЭВОЛЮЦИЯ ЖУРНАЛА «ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ» (1925—2015 ГГ.)

РЕЗЮМЕ

Российский спорт является одним из мировых лидеров. Во многом его успехи определяются достижениями спортивной науки. Одним из главных факторов ее развития 90 лет является журнал «Теория и практика физической культуры». Эволюция журнала отразила особенности истории Советского Союза и новой России, парадоксы развития российского спорта и науки.

Стартовав в 1925 году как приложение к другому изданию, журнал «Теория и практика физической культуры» за 90 лет превратился в мощный печатный орган. Он является национальным культурным достоянием и отражает все особенности российской спортивной науки.

Целью данной работы является анализ эволюции журнала «Теория и практика физической культуры» с 1925 по 2015 год. Авторы использовали исторический метод и результаты наукометрических измерений.

Ключевые слова: Россия, спорт, наука, эволюция, журнал

EVOLUTION OF THE JOURNAL "TEORIYA I PRAKTIKA FIZICHESKOY KUL'TURY" (1925—1915)

SUMMARY

Russian sport is one of the world leaders. In many ways, its success is determined by the achievements of sports science. The journal "Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury" has been one of the main factors in its development throughout 90 years. The specific features of the history of the Soviet Union and the new Russia, paradoxes of development of Russian sport and science are reflected in the evolution of the journal.

Started in 1925 as a supplement to another edition, the journal "Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury" has become a powerful press organ for 90 years. It is a national cultural heritage and reflects the peculiarities of Russian sports science.

The purpose of this paper is to analyze the evolution of the journal "Teoriya i Praktika Fizicheskoy Kul'tury" from 1925 to 2015. The authors applied the historical method and the results of scientometric measurements.

Keywords: Russia, sports, science, evolution, journal, time periods, stages, achievements, publications, sections, circulation, citation, links.
